

**Uchwała nr 124**  
**Rady Działalności Pożytku Publicznego**  
**z dnia 31 października 2025 roku**  
**w sprawie projektu Strategii Rozwoju Polski do 2035 r.**

Na podstawie art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2025 poz. 1338) oraz § 10 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie Rady Działalności Pożytku Publicznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2052), uchwała się stanowisko Rady Działalności Pożytku Publicznego w sprawie projektu Strategii Rozwoju Polski do 2035 r.

**§ 1**

Rada Działalności Pożytku Publicznego docenia ujęcie roli organizacji pozarządowych w priorytetach Strategii, w szczególności w obszarach: wzmocnienia dialogu obywatelskiego, nowych narzędzi zlecania zadań publicznych organizacjom, rozwoju wolontariatu, budowania potencjału instytucjonalnego NGO oraz rozwoju kultury partycypacji. Jednocześnie Rada wskazuje, że sektor pozarządowy potrzebuje konkretnych rozwiązań – w katalogu działań i wskaźników brakuje wyraźnych, mierzalnych zapisów odnoszących się do organizacji pozarządowych. Rada postuluje wprowadzenie mierzalnych wskaźników odnoszących się do sektora obywatelskiego.

**§ 2**

Organizacje pozarządowe są fundamentem społeczeństwa obywatelskiego tworzonego przez aktywnych obywateli i obywatelki. Na tym fundamencie powinien opierać się rozwój kraju do 2035 r. Dlatego Rada wnosi o rzeczywiste nadanie pierwszeństwa głosu zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego w procesie konsultacji.

### § 3

Rada wnosi, aby po zakończeniu konsultacji publicznych uwzględnić opiniodawczą rolę RDPP oraz jej międzysektorowy charakter (przedstawiciele sektora pozarządowego, samorządów i administracji rządowej) poprzez zaplanowanie możliwości przyjęcia przez RDPP uchwały opiniującej projekt po analizie zgłoszonych uwag. Rada powinna mieć możliwość zapoznania się z zestawieniem uwag przygotowanym przez organizacje pozarządowe a organizacje pozarządowe powinny mieć możliwość udziału w wysłuchaniu publicznym lub/i warsztatach konsultacyjnych.

### § 4

Zdaniem Rady w dokumencie brakuje spojrzenia z perspektywy potrzeb społeczeństwa obywatelskiego. Cele i działania zostały zaprojektowane głównie z perspektywy władz publicznych, koncentrując się na inwestycjach i reformach prawnych, które nie odpowiadają wprost na wyzwania społeczne zdiagnozowane w Strategii, w tym na narastającą polaryzację społeczną.

Istotnym wymiarem projektowanych działań powinno być utrzymanie, pielęgnowanie i wzmacnianie odporności instytucji demokratycznych, w tym poprzez trwałe mechanizmy dialogu obywatelskiego i współdecydowania z obywatelami.

### § 5

Rada zauważa, że mimo pogłębionej diagnozy zaproponowane rozwiązania są niewystarczające. Konieczne jest ponowne wypracowanie części działań – z udziałem obywateli i organizacji pozarządowych – oraz uwzględnienie wniosków z konsultacji publicznych. Obecny kształt dokumentu zbyt często oferuje ogólne odpowiedzi na złożone problemy. Dokumenty strategiczne nie są wyłącznie technicznymi planami działań – legitymizują określone priorytety poprzez dobór języka i wskaźników. W obecnym brzmieniu Strategia rozmywa i instrumentalizuje wiele kwestii kluczowych dla organizacji pozarządowych np. w obszarze spójności społecznej, co stanowi jej zasadniczą słabość. Działania i wskaźniki np. w obszarze polityki

mieszkańców są ogólnikowe i nieadekwatne. Także działania dotyczące społeczeństwa obywatelskiego, w tym budowania potencjału ngo i rozwoju wolontariatu nie mają żadnego odzwierciedlenia we wskaźnikach, co Rada ocenia negatywnie. Całkowicie pominięty jest również temat rozwoju filantropii.

## § 6

Rada zwraca uwagę, że projekt Strategii nie uwzględnia w wystarczającym stopniu specyfiki obszarów wiejskich, mimo iż wiele z diagnozowanych wyzwań – takich jak zmiany demograficzne, ograniczony dostęp do usług publicznych, wykluczenie komunikacyjne czy niski poziom aktywności obywatelskiej – dotyczy przede wszystkim tych terenów, a ich natężenie jest dużo wyższe niż w miastach. Na obszarach wiejskich funkcjonują liczne podmioty społeczne, które od lat angażują się w rozwój lokalny, integrację mieszkańców oraz animowanie wspólnot, często realizując kompleksowe działania o charakterze partnerskim, edukacyjnym i usługowym. Ich działalność stanowi istotny element budowy społeczeństwa obywatelskiego i przeciwdziałania wykluczeniu. W związku z powyższym Rada postuluje, aby w katalogu działań Strategii uwzględniono mechanizmy wspierające rozwój społeczeństwa obywatelskiego na terenach wiejskich, w tym trwałe formy współpracy z lokalnymi organizacjami pozarządowymi oraz systemowe rozwiązania umożliwiające ich udział w planowaniu, wdrażaniu i monitorowaniu działań publicznych. Ponadto Rada rekomenduje opracowanie dedykowanych wskaźników mierzących efektywność działań na rzecz aktywizacji społecznej i obywatelskiej na obszarach wiejskich.

## § 7

Strategia co prawda dostrzega organizacje pozarządowe, lecz nie docenia ich rzeczywistego znaczenia i potencjału. Dominuje perspektywa traktująca organizacje jako wykonawców zadań administracji lub jako element „dodatkowego wsparcia”. Rada wskazuje na konieczność zmiany paradygmatu: celem powinno być wzmocnienie społecznego zaangażowania, filantropii (także indywidualnej) i samoorganizacji, a nie

wyłącznie rozszerzanie katalogu zleczanych zadań. Same środki finansowe nie zastąpią budowania odpowiedzialności obywatelskiej.

## § 8

W Priorytecie 3.5 „Skutecznie działająca administracja” słusznie wskazano, że potencjał organizacji pozarządowych we wspieraniu administracji publicznej nie jest w pełni wykorzystywany. Brakuje jednak przełomowych rozwiązań nadających sektorowi obywatelskiemu status pełnoprawnego partnera władz publicznych. Kierunek „wzmocnienie trzeciego sektora”, umieszczony jako ostatni z ośmiu, sformułowano na tak dużym poziomie ogólności, że może oznaczać jedynie kontynuację dotychczasowych programów. Tymczasem kluczowe elementy współpracy rozgrywają się przede wszystkim na poziomie samorządowym, który pozostaje w impasie.

## § 9

Zapowiedziana modernizacja systemu zlecania zadań publicznym organizacjom pozarządowym wymaga doprecyzowania, czy obejmuje również wprowadzenie nowych trybów prawnych współpracy (np. umowy wieloletnie, regranting, partnerstwa rozwojowe, uproszczone procedury dla małych organizacji czy systemowe wsparcie dla NGO, a także rozwiązania oparte na rezultatach), a nie jedynie usprawnienia organizacyjne w ramach obecnych procedur konkursowych. Rada postuluje rozszerzenie katalogu narzędzi prawno-instytucjonalnych.

## § 10

Zapisy dotyczące dialogu obywatelskiego („usprawnione zostaną ramy prawne oraz upowszechnione dobre praktyki...”) nie odpowiadają na potrzebę przebudowy całego procesu. Rada postuluje rozważenie powołania Rady Dialogu Obywatelskiego jako stałej, reprezentatywnej platformy współpracy na poziomie centralnym, z odpowiednikami na poziomach regionalnym i lokalnym.

**§ 11**

Niniejszą uchwałę należy przekazać do Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej.

**§12**

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Współprzewodniczący**  
**Rady Działalności Pożytku Publicznego**  
**Michał Braun**  
**Maciej Kunysz**